

eveniment _____

în acest număr _____

Forumul Economic - ediția nr. 27

De 27 de ani, în localitatea Krynica-Zdroj (regiunea Małopolska, Polonia), la începutul lunii septembrie se desfășoară Forumul Economic, cunoscut și ca „Davosul estic”. An de an, edițiile Forumului au adus în prim plan probleme de actualitate la nivel european și global. Structurate pe secțiuni tematice, dezbaterile au acoperit un spectru larg de teme, cum ar fi politică regională, sănătate, investiții, securitate, infrastructură, energie, cultură și industrii creative ș.a.

Fiecare ediție s-a desfășurat sub un motto definitoriu. Iar pentru ediția din 2017, acest motto nu putea fi legat decât de viitorul proiectului european: „Proiect: Europa. Care sunt recomandările pentru următoarele decenii?” ... [pag 2](#)

eveniment _____

Dezbaterea privind Semestrul European 2017: Recomandări specifice de țară și măsuri naționale de răspuns

Ministerul Afacerilor Externe, prin Ministrul delegat pentru afaceri europene, alături de Institutul European din România, a organizat dezbaterea cu tema „Semestrul European 2017: Recomandări specifice de țară și măsuri naționale de răspuns”, la data de 21 septembrie 2017. Cu această ocazie, a fost prezentat modul de funcționare a Semestrului European (SE) ... [pag 8](#)

- 3 *Yasen Georgiev - Sub deviza „Uniți suntem puternici”, Bulgaria așteaptă cu interes prima sa președinție a Consiliului Uniunii Europene*
- 5 *IER participă la proiectul EPIN - Towards a Citizens' Union*
- 6 *Europa - Connecting Cultures: diversitatea culturală de la trend-setter la un copil problemă?*
- 7 *Masă rotundă IER - Relația Transatlantică. 20 de ani de Parteneriat Strategic România-SUA*
- 9 *Dezbatere IER pe tema protecției consumatorilor*

... Ediția cu nr. 27 s-a desfășurat în perioada 5 - 7 septembrie și a beneficiat de prezența a aprox. 4.000 de invitați din Europa, Asia și SUA, cele peste 200 de dezbateri fiind mediatizate prin intermediul celor peste 650 de jurnaliști prezenți la Forum.

„Integrarea nefinalizată și aspirațiile țărilor europene” a fost tema sesiunii inaugurale a Forumului Economic, onorată de prezența Președintelui Republicii Polone, Andrzej Duda, a Președintelui Republicii Macedonia, Gjorge Ivanov, și a Președintelui Georgiei, Giorgos Margvelashvili. Principalele idei prezentate în timpul discuțiilor au fost: integrarea europeană trebuie menținută pentru a construi o poziție puternică a Europei și pentru a asigura competitivitatea economiei sale în comparație cu alte țări puternice la nivel mondial; procesul de integrare nu poate fi împărțit în diferite etape, deoarece părinții fondatori ai Comunității Europene au perceput Comunitatea ca o Uniune în care statele membre sunt la nivel de egalitate; în ciuda numeroaselor momente critice, Uniunea Europeană lucrează în mod eficient pentru a face față problemelor existente; succesul UE rezidă în modelul său de gestionare a statului, drepturile fundamentale, libertatea economică și securitatea; menținerea perspectivei europene pentru țările vecine cu UE este cheia succesului continuu al UE, care îi va permite să se ocupe eficient de cele mai importante provocări.

A doua zi a evenimentului a început cu sesiunea plenară dedicată *politicii și modului în care aceasta ar putea servi interesului și bunăstării publice*. În rezumat, participanții la seminar au subliniat elementele cheie necesare pentru a menține un echilibru între politică, interese și valori. Ei au subliniat importanța regulilor tradiționale și a ideilor creștine în modelarea unei strategii politice și, de asemenea, sentimentul de a stabili un set comun de valori pentru țările europene (Beata Szydło, Prim-Ministru al Republicii Polonia), valori care ar trebui să fie întotdeauna plasate deasupra intereselor. S-a afirmat, de asemenea, că politicienii ar trebui să facă tot ce le stă în putere pentru a face ca spiritul european să prevaleze (Viktor Iușcenko, fost Președinte al Ucrainei).

De asemenea, dezbateri importante au avut loc în secțiunea „Europa și lumea”. Printre subiectele abordate: Parteneriatul Estic, Brexit, UE - astăzi și mâine, scenariile de reformă a UE, Balcanii și Europa de Est, euroscepticism etc.

Sesiunea finală a Forumului Economic a fost dedicată proiectului Europa: *ce „rețetă” - ce tipuri de recomandări pot fi identificate pentru viitorul acestui proiect?* Principalele aspecte reliefate în cadrul dezbaterii au fost următoarele:

crizele la nivel european (criza integrării, criza de identitate, criza migrației, criza crizei, criza viziunii, criza leadership-ului, resursele de criză, criza teroristă, criza Schengen) sunt discutate, dar nu rezolvate; lipsa integrării - integrarea mai profundă este soluția; interpretări diferite ale expresiei „Uniunea Europeană cu diferite ritmuri și intensități”; o dezbatere privind viitorul Uniunii Europene trebuie să fie pragmatică, nu să minimizeze problemele reale cu care se confruntă UE, iar abordarea trebuie să vizeze întregul, nu interesul unuia sau mai multor state membre.

Prof.univ.dr. **Alina Bârgăoanu**, Președintele Consiliului de Administrație al Institutului European din România, a susținut o intervenție în cadrul panelului cu tema *Lobby-ul - un joc fair-play?* (6 septembrie), înscris în secțiunea „Forumul Regiunilor”. Semnalăm, totodată, participarea la Forumul Economic a unei delegații numeroase de oficiali și experți din România.

Institutul European din România (IER) - partener al Forumului Economic

Pentru al șaselea an consecutiv, Institutul European din România a fost partener al Institutului pentru Studii Estice din Varșovia în organizarea unui panel în cadrul Forumului.

Roma Locuta - Causa Finita? Care este importanța statelor mici și mijlocii în jocul internațional al marilor puteri? a fost tema propusă pentru dezbatere în cadrul ediției din acest an.

Dezbaterea a avut loc în prima zi a Forumului, în data de 5 septembrie. În cadrul panelului moderat de prof. univ. dr. **Gabriela Drăgan**, Director General al Institutului European din România, au participat ES Lazăr Comănescu, fost ministru al afacerilor externe (România), Zanda Kalnina-Lukasevica, Secretar de Stat pentru afaceri europene, Ministerul Afacerilor Externe (Letonia), Christoph Zopel, profesor, consultant pe problematica ECE, PES (Germania), Piotr Appel, Membru al Parlamentului (Sejm), Polonia, Rasha Al Joundy, cercetător senior, Centrul de Cercetare pentru Orient

(Emiratele Arabe Unite), Rostyslav Tomenchuk, președinte, Institutul Ucrainian pentru Relații Internaționale și Hans Mouritzen, cercetător senior, Institutul Danez pentru Studii Internaționale.

Dezbateră pornită de la cele trei întrebări propuse de moderator, respectiv:

- Ce înseamnă a fi un stat mic și mijlociu în UE și în politica internațională?
- Care sunt principalele provocări cu care se confruntă statele mici și mijlocii în prezent în UE și în politica internațională?
- Cum poate un stat mic și/sau mijlociu să influențeze politica UE și cea internațională?

Principalele aspecte evidențiate în cadrul discuțiilor:

- Pentru un stat, faptul că face parte din UE nu înseamnă că este „mic sau mare”; discuția este mai mult despre a fi „rapid sau lent” sau dacă este „lider sau stat care se conformează” (leader vs. follower);
- Statele mici sunt „state care se conformează” în politica internațională;
- Cooperarea între state este importantă, iar justiția este un factor major; aceasta înseamnă, mai întâi, necesitatea restabilirii justiției, fără derogări de la normele internaționale și de la statul de drept vis-a-vis de agresivitatea demonstrată de Federația Rusă și, în al doilea rând, asigurarea justiției economice și sociale, care urmărește reducerea inegalității atât în interiorul societăților, cât și între statele membre ale UE;
- Cel puțin în Europa, singura modalitate în care statele mai mici pot avea influență este să fie membre ale UE;
- Este important să se definească superputerile (populația, puterea economică, puterea militară); în funcție de aceste criterii, răspunsul ar putea fi diferit;
- Într-o lume tot mai globalizată, nu există nicio șansă pentru țările mici sau mijlocii, alta decât integrarea într-o structură mare; abordarea trebuie să ia în considerare toate circumstanțele și, în acest caz, pentru statele mici UE este cea mai bună soluție;
- În UE, șansa statelor mici și mijlocii este de a promova și de a acționa pentru o UE mai puternică;
- Statele mici și mijlocii trebuie să fie active în susținerea și promovarea unei abordări incluzive a valorilor și practicilor specifice instituțiilor UE;
- În cadrul UE, o țară are mai mult succes în promovarea intereselor sale naționale în contextul în care acestea nu contravin intereselor specifice ale celorlalte state membre;
- Este important să definim statele mici (cât de mici?), statele mari (cât de mari?) pentru că tinerii/muncitorii aleg să studieze/muncească într-un stat nu pentru că este mare sau mic, ci pentru condițiile de viață, muncă și educație pe care acesta le oferă;
- Statele mici trebuie să fie integrate într-o organizație; cum? în ce fel? și cât de mare sau diferită este această integrare? depinde de fiecare stat și organizație în parte;
- EU = integrare = împreună.

Florentina Costache
Serviciul Comunicare și Marketing

Sub deviza „Uniți suntem puternici”, Bulgaria așteaptă cu interes prima sa președinție a Consiliului Uniunii Europene

Yasen Georgiev

La 10 ani după ce a devenit stat membru al Uniunii Europene (în 2007), Bulgaria urmează să dețină prima sa președinție a Consiliului Uniunii Europene în prima jumătate a anului 2018.

Calendarul președințiilor semestriale a fost decalat ca urmare a rezultatului referendumului din Regatul Unit, astfel încât a fost nevoie ca trioul inițial (Regatul

Unit, Estonia și Bulgaria) să își modifice componența (cu Austria în locul Regatului Unit), Bulgaria urmând să preia președinția Consiliului UE încă din ianuarie 2018. Toate celelalte țări din trio sunt nevoite să preia președinția cu șase luni mai devreme. Decalarea respectivă a coincis cu o serie de probleme interne importante pentru Bulgaria - alegerile anticipate din martie 2017 precedate de demisia

guvernului după ce partidul majoritar din coaliția aflată la conducere a pierdut alegerile prezidențiale din noiembrie 2016, iar guvernul interimar desemnat de noul președinte în ianuarie a rămas la conducere până la începutul lunii mai 2017. Toate aceste schimbări de ultimă oră par să fi exercitat o presiune suplimentară asupra echipelor implicate în pregătirile pentru președinția Consiliului UE, ce au inclus chiar și trei schimbări de personal la cel mai înalt nivel politic, reflectând diferitele conjuncturi din peisajul politic național din 2016 și 2017.

În pofida interesului public crescând față de viitoarea președinție, până acum dezbaterile interne au fost dominate masiv de probleme de ordin tehnic și organizațional, de achiziții publice discutabile sau anulate și de estimarea dificilă a dimensiunii financiare a acestora. Însă concentrarea atenției opiniei publice asupra problemelor de ordin organizațional poate prejudicia considerabil imaginea publică a UE în Bulgaria - una din țările în care imaginea Uniunii Europene (potrivit sondajelor de tip Eurobarometru) și încrederea bulgarilor în instituțiile UE (Open Society Institute, Sofia) se dovedesc a fi printre cele mai ridicate.

Totuși, esența președinției a început să fie mai bine apreciată după ce, în iunie 2017, Estonia, Bulgaria și Austria au prezentat prioritățile „trioului prezidențial”. Sub deviza „Uniți suntem puternici”, președinția deținută prin rotație de Bulgaria va urmări să pună accentul pe așa-numitele trei C-uri (consens, competitivitate și coeziune) sau, cum s-a anunțat recent, pe cele patru C-uri, cultura fiind și ea adăugată, în concordanță cu Anul European al Patrimoniului Cultural 2018. „Consensul” va fi un deziderat în domenii precum migrația; în materie de „competitivitate” se vor promova noi măsuri pentru realizarea pieței unice digitale, iar „coeziunea” derivă din poziția țării în favoarea menținerii actualelor structuri ale Politicii de Coeziune a UE. În plus, în cursul președinției sale, Bulgaria intenționează să contribuie la actualizarea perspectivelor europene ale țărilor din Balcanii de Vest, propunând soluții concrete precum extinderea beneficiilor eliminării tarifelor adiționale de roaming în rândul cetățenilor din aceste țări.

În ansamblu, Bulgaria va fi prima țară care va prelua președinția în următoarea conjunctură: se va afla încă în cadrul „Mecanismului de Cooperare și Verificare” (un sistem conceput special pentru Bulgaria și România, după aderare, pentru a supraveghea progresul celor două țări în materie de reformă a justiției, corupție și crimă organizată), în afara Acordului Schengen și fără a fi membre ale zonei euro. Prin urmare, se așteaptă de la actualul guvern bulgar să profite de președinție pentru a realiza câteva progrese în privința acestor subiecte sau măcar să le aducă în discuție. Deși este de așteptat ca interacțiunea dintre președinție și dinamica internă a UE să determine anumite măsuri în vederea aderării la Spațiul Schengen și la Mecanismul Cursului de Schimb (ce precedă adoptarea monedei unice), cea de-a treia problemă are șanse mai mici să fie influențată pozitiv.

La nivelul UE, printre cele mai urgente probleme pe care Bulgaria le va prelua în gestiune în prima jumătate a anului 2018 se numără negocierile legate de *Brexit* și lansarea discuțiilor preliminare pentru Cadrul Financiar Multianual pentru perioada post-2021, precum și dezbaterile privind relocarea migranților, Bulgaria acceptând să participe la sistem, spre deosebire de alte state membre mai noi (precum Grupul de la Vișegrad) care, pe de altă parte, sunt parteneri tradiționali în privința menținerii Politicii de Coeziune a UE.

O chestiune mai recentă pe agenda UE, care va rămâne deschisă și de o importanță extremă pentru Bulgaria, decurge din tensiunea existentă între câteva capitale importante din UE și Ankara. În septembrie, cancelarul german Angela Merkel a îndemnat la suspendarea negocierilor pentru aderarea Turciei la UE până la sfârșitul anului 2017 - decizie pe care Uniunea Europeană este improbabil să o ia în cursul președinției estoniene. Aceasta ar putea supune guvernul bulgar unui test, devreme ce premierul bulgar Boiko Borisov a declarat oficial în repetate rânduri că se bucură de o relație bună la nivel personal cu cancelarul german Angela Merkel, dar în ultima vreme, s-a apropiat mai mult de președintele turc Recep Tayyip Erdogan. Granița comună de 259 km pe care o are cu Turcia face ca Bulgaria să fie vulnerabilă în fața oricărei schimbări a politicii Turciei în privința refugiaților. În plus, o variabilă demnă de luat în calcul e reprezentată de minoritatea turcă din țară, datorită reprezentării politice la formarea aproape a fiecărui guvern după 1989.

Nu în ultimul rând, întrucât experiența a arătat că președințiile Consiliului UE au avut întotdeauna de abordat o serie de probleme-surpriză, greu de anticipat, este de așteptat ca președinția bulgară să nu fie o excepție de la această regulă, dată fiind gama largă de alte aspecte nesoluționate pe care Uniunea Europeană le va avea de gestionat mai devreme sau mai târziu.

Surse:

- Site-ul oficial al Președinției bulgare a Consiliului Uniunii Europene (accesat ultima dată la 13 septembrie 2017): <http://www.eu2018bg.bg>.

- Proiectul de program al Republicii Bulgaria pentru Președinția Consiliului Uniunii Europene (1 ianuarie - 30 iunie 2018), accesat ultima dată la 13 septembrie 2017: <http://www.eu2018bg.bg/bg/view/podgotovka-na-bulgarskoto-predsedatelstvo/prioriteti%20/draft-programme-en>.
- Contul Twitter al doamnei Lilyana Pavlova, ministrul pentru Președinția bulgară a Consiliului Uniunii Europene, accesat ultima dată la 13 septembrie 2017: <https://twitter.com/LilyanaPavlova>.
- Contul Twitter al doamnei Monika Panayotova, ministrul adjunct pentru Președinția bulgară a Consiliului Uniunii Europene, accesat ultima dată la 13 septembrie 2017: https://twitter.com/m_panayotova.
- Președinția estoniană pasează Bulgariei decizia referitoare la Turcia, Euractiv (accesat ultima dată la 13 septembrie 2017): <https://www.euractiv.com/section/enlargement/news/estonian-presidency-passes-the-turkey-decision-to-bulgaria/>.
- Logo-ul președinției (accesat ultima dată la 13 septembrie 2017): <http://europe.bg/bg/articles/news/2017/08/02/ministerskiyat-suvet-odobri-kalendar-na-subitiyata-po-vreme-na-bulgarskoto>.

Yasen Georgiev este director executiv al Economic Policy Institute (EPI) din Sofia. De asemenea, este Coordonatorul pentru Bulgaria al Marshall Memorial Fellowship, un program al German Marshall Fund of the United States. Yasen lucrează la EPI din 2006, când a fost numit cercetător invitat și ulterior șef al secției International Projects and Programmes. Înainte de a veni la EPI, Yasen a lucrat la Ministerul Apărării al Republicii Bulgaria și la Beiersdorf Bulgaria. În perioada 2010-2011, a fost selectat să participe la Carl Friedrich Goerdeler-Kolleg for Good Governance, un program de burse de cercetare de nouă luni lansat de Robert Bosch Foundation (Germania) pentru tineri directori din sectorul public din țările central și sud-est europene. În cadrul bursei, a lucrat ca cercetător invitat la Asociația Camerelor de Comerț și Industrie Germane (DIHK) și Direcția Generală Politici Europene din cadrul Ministerului Federal pentru Economie și Tehnologie din Germania (în Berlin).

Yasen este absolvent de Relații Internaționale, la Universitatea de Economie Națională și Mondială din Sofia, precum și de Management strategic, la Universitatea Sf. Kliment Ohridski din Sofia. În paralel, a mai făcut cursuri și la Universitatea Ludwig Maximilian din Munchen și la Hertie School of Governance din Berlin.

IER participă la proiectul EPIN - Towards a Citizens' Union

Institutul European din România a candidat în primul trimestru al anului 2017, în cadrul unui consorțiu coordonat de CEPS Bruxelles, pentru a obține o finanțare europeană prin programul Erasmus+ (Rețele Jean Monnet - dezbateră politică cu mediul academic). Proiectul intitulat *Towards a Citizens' Union (2CU)* a fost declarat câștigător în cursul lunii iulie 2017 și va fi derulat pe parcursul a trei ani (septembrie 2017 - august 2020), reunind un total de 20 de think-tank-uri din 18 țări europene.

În cadrul proiectului urmează a fi realizate o serie de lucrări de cercetare, din perspectiva națională, având ca tematică: democrația participativă, democrația reprezentativă și responsabilitatea democratică. Proiectul presupune, de asemenea, participarea la o serie de evenimente cu caracter academic în diferite state membre ale Uniunii Europene pentru a disemina rezultatele preliminare și finale ale cercetării. Întrucât rolul proiectului este de a spori atât nivelul de cunoștințe asupra proiectului de integrare europeană, cât și rolul cetățenilor, partenerii vor face tot posibilul pentru a asigura implicarea consistentă a societății civile și parlamentarilor pe tot parcursul proiectului.

Rețeaua EPIN (European Policy Institutes Network) a fost înființată în 2002 ca o rețea a celor mai dinamice institute de politici și think-tank-uri axate pe dezbateri privind politicile europene și viitorul Uniunii Europene. Institutul European din România (IER) este membru cu drepturi depline al EPIN chiar din anul înființării rețelei.

Pentru proiectul *Towards a Citizens' Union*, echipa propusă de IER este formată din trei colegi din cadrul Biroului Studii și Analize: Mihai Sebe (cercetător senior și coordonator de proiect), Bogdan Mureșan și Eliza Vaș (cercetători). Cu această ocazie, le dorim succes în derularea activităților de cercetare și în diseminarea rezultatelor proiectului.

Oana Mocanu
Biroul Studii și Analize

eveniment

Europa - Connecting Cultures: diversitatea culturală de la trend-setter la un copil problemă?

În data de 9 septembrie 2017, Asociația ESCU a organizat, în parteneriat cu Institutul European din România, dezbateră cu tema „*Europa - Connecting Cultures: diversitatea culturală de la trend-setter la un copil problemă?*”. Evenimentul a făcut parte din *Festivalul Ambasadelor*, eveniment creat și organizat de *Asociația ESCU* având drept parteneri instituționali Comisia Națională a României pentru UNESCO și Ministerul Afacerilor Externe. Dezbateră, desfășurată la Grand Hotel du Boulevard, a fost moderată de dna **Gabriela Drăgan**, Director General al Institutului European din România.

În deschiderea evenimentului, dna **Gabriela Drăgan** a subliniat necesitatea și oportunitatea unei astfel de teme de dezbateră ținând cont de contextul în care trăim, de evenimentele politice care au afectat Europa și de activitățile derulate de Comisia Europeană cu scopul de a defini așteptările cetățenilor de la instituțiile europene. A fost reliefată diferența dintre multiculturalism și dialog intercultural fiind subliniată dorința de a crea punți de legătură între culturi și de a nu rămâne închiși în propriile noastre „granițe” culturale.

Prima intervenție din cadrul sesiunii de deschidere i-a aparținut dlui **Cristian Preda**, europarlamentar român independent, care a prezentat problema “străinului” revenită în discursul politic european vorbind și despre mecanismul de relocare la nivel european. Un al doilea punct scos în evidență a fost insistența pe descrierea „străinului” ca musulman la nivel politic, situația menționată activând diverse frici în societățile europene. Dnul Preda a concluzionat amintind faptul că Europa e pe cale să descopere faptul că situația existentă se întâmplă pe fondul unei dispute religioase în Orientul Apropiat - conflictul dintre suniți și șiiți fiind de actualitate. În zona respectivă se confruntă ambițiile politice ale Iranului, Turciei și țărilor arabe grupate în jurul Arabiei Saudite.

Din partea Departamentului pentru Relații Interetnice, a luat cuvântul dna **Christiane Gertrud Cosmatu**, Subsecretar de Stat. Dna Cosmatu a prezentat în alocuțiunea sa câteva considerații privind contextul românesc al relațiilor interculturale, subliniind faptul că România poate fi considerată un exemplu de bună practică în privința integrării altor etnii.

Din partea Înalțului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați, a luat cuvântul dna **Gabriela Leu**, specialist în comunicare, care a continuat ideile menționate de antevorbitor și a amintit că expunerea la alte culturi poate duce la schimbarea percepției la nivel individual. Dna Leu consideră că un dialog între culturi este posibil atâta vreme cât găsim resursele necesare pentru a crea aceste punți, pentru a discerne între ce este fals și adevărat și a ne menține umanitatea.

Dl **Mircea Vasilescu**, Conf. dr. la Facultatea de Litere, Universitatea București a continuat dezbateră prin aducerea în discuție a faptului că fenomenul migrației este inevitabil și nu ne putem opune dacă oamenii se hotărăsc

să vină. Dl profesor a scos în evidență faptul că politicienii opun unui mecanism de sec. XXI, *societatea rețelelor* un mecanism de secol XIX, *cel al granițelor*.

Domnul Vasilescu a continuat prin a susține ideea că putem combate frica de „străin” prin a redescoperi ce înseamnă străin. A dat exemplu Italia, unde la recensământ din 1992 țara era compactă din punct de vedere etnic, iar la recensământul din 2011, 8% din populația Italiei avea o altă origine. O diferență importantă apărută într-un timp scurt care a dus la apariția discuției despre „străin” în spațiul public facilitând apariția partidelor populiste. În România există o tradiție multiculturală și o moștenire istorică bogată care ar permite conștientizarea diferențelor și a ce ne aduce aproape.

Dl **Dan Cărbunaru**, jurnalist la Caleaeuropeana.ro, a încheiat dezbaterile menționând că România este o țară paradoxală care inițial s-a opus mecanismului de relocare, iar apoi l-a acceptat.

Domnul Cărbunaru a concluzionat subliniind răspunderea presei în această situație legată de migrație - ce fel de mesaje sunt livrate, când sunt livrate și care este responsabilitatea presei în această discuție.

În sesiunea de *Întrebări și răspunsuri*, întrebările au fost adresate tuturor invitaților solicitându-se lămuriri legate de cât de real este fenomenul migraționist, cum facem să dezvoltăm țările de unde vin migranții și dacă proiectul UE merge spre restrângerea drepturilor fundamentale. Invitații au răspuns menționând că generalizarea nu ajută și că imaginile arată că fenomenul migraționist este real, de asemenea s-a menționat că stoparea migrației înseamnă stoparea războaielor, iar când oferim căi legale refugiaților putem diminua migrația ilegală.

Tiberiu Nica
Compartimentul Proiecte

Masă rotundă IER dedicată Relației Transatlantice și marcării a 20 de ani de Parteneriat Strategic România-SUA

În data de **19 septembrie 2017**, Institutul European din România (IER) a organizat masa rotundă cu tema „*Relația Transatlantică. 20 de ani de Parteneriat Strategic România-SUA*”, eveniment încadrat în campania de dezbateri dedicate pregătirii Președinției României la Consiliul Uniunii Europene. Totodată, evenimentul a inclus prezentarea concluziilor studiului SPOS 2016 „*Viitorul parteneriatului strategic dintre România și Statele Unite ale Americii în contextul Acordului de liber schimb dintre UE și SUA*”, elaborat sub egida IER. La dezbateri au participat reprezentanți ai administrației publice centrale, ai mediului academic, experți în domenii relevante și mass-media.

În deschiderea evenimentului, dna **Gabriela Drăgan**, Director General al IER, a subliniat relevanța și oportunitatea unei astfel de teme de dezbateri, cu implicații atât la nivel național, regional, dar și internațional. De asemenea, dna Drăgan a salutat prezența în jurul mesei rotunde a unui grup de experți eterogen și valoros.

În discursul oficial, dl **Victor Negrescu**, Ministrul delegat pentru afaceri europene, a declarat că România își propune să aibă o poziționare echilibrată cu privire la relațiile dintre Uniunea Europeană și Statele Unite ale Americii. „*Putem fi un mediator activ între cele două părți, venind cu viziunea noastră, cu contribuția noastră și folosind practic situația noastră geostrategică pentru a propune măsuri concrete, obiective concrete, care ne pot uni, în contextul în care alții vor să ne distanțeze*”, a explicat ministrul Negrescu.

În cadrul sesiunii de dezbateri propriu-zise, moderată de dl **Bogdan Mureșan**, expert, Biroul Studii și Analize, Institutul European din România, au fost reliefate aspecte precum: relația de parteneriat România-SUA ar trebui văzută în toată complexitatea ei, în context strategic, în context economic, în planul cooperării universitare, dar și în alte planuri cum ar fi cooperarea în lupta pentru combaterea terorismului sau de schimb de *intelligence*; în ciuda diferitelor declarații și poziționări politice, SUA rămâne principalul pilon din eșafodajul de politică externă al României; România urmărește

cu multă atenție și prudență impactul pe care *Brexit* îl are și îl va avea asupra relației transatlantice și a apărării colective europene; militarii americani prezenți pe teritoriul românesc sunt un element de descurajare pentru un posibil agresor statal, o garanție de securitate simbolică.

Ca un corolar, participanții la dezbateri au exprimat ideea că relația transatlantică ar putea fi o prioritate pentru România în timpul președinției Consiliului Uniunii Europene din semestrul I 2019, cu tot ceea ce înseamnă construcția, relansarea, reasezarea și îmbogățirea acestei relații.

Sinteza integrală a evenimentului este disponibilă pe site-ul IER, [aici](#).

Bogdan Mureșan
Biroul Studii și Analize

Dezbateri privind Semestrul European 2017: Recomandări specifice de țară și măsuri naționale de răspuns

Ministerul Afacerilor Externe, prin Ministrul delegat pentru afaceri europene, alături de Institutul European din România, a organizat dezbateri cu tema „*Semestrul European 2017: Recomandări specifice de țară și măsuri naționale de răspuns*”, la data de 21 septembrie 2017. Cu această ocazie, a fost prezentat modul de funcționare a *Semestrului European (SE)*, *Recomandările specifice de țară (RST) 2017*, respectiv modalitățile de implementare a obiectivelor la nivel intern asumate prin *Programul Național de Reformă (PNR)*. Au fost invitați și au participat la eveniment reprezentanți ai administrației publice centrale, partenerilor sociali, societății civile, mediului academic, precum și ai mass-media.

În cuvântul de deschidere, adresat de dl **Victor Negrescu**, Ministru delegat pentru afaceri europene, Ministerul Afacerilor Externe, principalele aspecte reliefate au fost:

- ❖ Menirea dezbaterii legate de Semestrul European este, pe de o parte, aceea de a prezenta Programul Național de Reformă (aprobat la nivelul Guvernului României în luna august a.c.) și, pe de altă parte, de a aduce în discuție noul mod de lucru preconizat cu privire la SE și mai ales RST; **modelul dorit de ministru pentru noua etapă este folosit și de alte state membre și se referă la realizarea analizei unui stat UE cu ajutorul dialogului/unei serii de consultări specifice între reprezentanții Comisiei Europene și membrii Guvernului;**
- ❖ În ceea ce privește Programul Național de Reformă din 2017, acesta a fost semnat de către întreg cabinetul de miniștri deoarece s-a dorit transmiterea unui mesaj clar către partenerii europeni – Guvernul își asumă aceste măsuri și dorește să le ducă la îndeplinire, **România având o altă atitudine față de reformă**, care presupune un plus de seriozitate, mai multă pregătire și foarte multă abordare tehnică;
- ❖ Nu în ultimul rând, statul român recunoaște importanța SE și mai ales a RST, iar propunerea președintelui Comisiei Europene din cadrul discursului privind „Starea Uniunii” referitoare la nevoia sporirea însemnătății acestui proces este privită cu interes de către România, **decidenții dorindu-și să adreseze subiectul SE de o manieră proactivă și coerentă.**

În cel de-al doilea panel, dna **Gabriela Drăgan**, Prof.univ.dr., Director general, Institutul European din România, a făcut o trecere în revistă a celor mai importante aspecte ce țin de înțelegerea cadrului Semestrului European, precum și a situației economice, referindu-se la specificități precum:

- ❖ **Creșterea economică trebuie să fie sustenabilă**, să atingă acele niveluri care să nu determine derapaje (inflație, reducerea investițiilor etc.), iar Recomandările specifice de țară sunt emise și în vederea susținerii unei astfel de creșteri;
- ❖ **România are de gestionat în primul semestru al anului 2019, când va deține Președinția Consiliului Uniunii Europene, o perioadă extrem de complicată:** alegerile pentru Parlamentul European, formarea unei noi Comisii Europene, negocierea viitorului cadru financiar multianual etc.; din acest punct de vedere, România ar putea organiza o dezbatere referitoare la viitoarele priorități ale Uniunii Europene;
- ❖ **Prioritățile europene și cele naționale pot fi interconectate în mai multe domenii**, după cum poate fi și cazul reindustrializării, agendei digitale, demografiei și migrației, a unei Europe mai sigure sau chiar a securității.

Pentru mai multe informații, sinteza integrală a evenimentului este disponibilă online, pe site-ul IER, **aici**.

Eliza Vaș
Biroul Studii și Analize

Dezbatere IER pe tema protecției consumatorilor

În cadrul campaniei de dezbateri publice dedicate pregătirii Președinției României la Consiliul UE, Institutul European din România (IER) și Asociația InfoCons au organizat în parteneriat, în data de 22 septembrie 2017, dezbateră cu tema „Protecția consumatorilor - element esențial în realizarea unei piețe interne mai aprofundată și mai echitabilă”. La eveniment au participat reprezentanți ai administrației publice centrale, ai mediului academic, experți în domenii relevante pentru tema abordată și mass-media.

Dezbateră a fost structurată în două secțiuni, prima (moderată de dna **Gabriela Drăgan**, Director General IER) care a vizat intervenții oficiale ale dlui **Victor Negrescu**,

Ministrul delegat pentru afaceri europene, dlui **Sorin Mierlea**, Președinte, Asociația InfoCons și dlui **Traian Constantin Petcu**, Subsecretar de Stat, Vicepreședinte, Autoritatea Națională Sanitar Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, respectiv a doua secțiune (moderată de dna **Eliza Vaș**, expert în cadrul Biroului Studii și Analize, IER), cu tema „Protecția Consumatorului - element esențial în realizarea unei piețe interne mai aprofundată și mai echitabilă”. În cea de-a doua secțiune au luat cuvântul reprezentanți ai Autorității Naționale de Administrare și Reglementare în Comunicații, ai mediului academic și de cercetare.

Intervențiile au vizat aspecte legate de legislația națională și europeană și prioritățile legate de tema protecției consumatorului. Printre **aspectele** evidențiate în cadrul evenimentului, menționăm următoarele:

- *Nu putem avea o piață internă eficientă fără să avem o legislație eficientă privind drepturile consumatorului, în toate sectoarele cheie definite de Comisia Europeană;*
- E nevoie ca într-adevăr *consumatorii să fie egali pe tot teritoriul Uniunii Europene*, nu e normal ca un produs cumpărat într-o țară să aibă o calitate mai slabă decât produsul similar, vândut cu aceeași etichetă, într-un alt stat membru;
- Tema protecției consumatorului se va regăsi și pe agenda Președinției României la Consiliul Uniunii Europene;

- Produsele fabricate în România sunt supravegheate pe întreg lanțul de producție;
- România face parte din Sistemul Rapid de Alertă pentru Alimente și Furaje - SRAAF, un instrument prin care se realizează un schimb de informații între Autoritățile Competente Centrale pentru alimente și furaje din cadrul statelor membre în cazurile în care s-a identificat un risc la nivelul Uniunii Europene pentru sănătatea publică și au fost luate măsuri adecvate cum

ar fi reținerea, retragerea, confiscarea sau respingerea produselor în cauză.

- *Existența drepturilor fără exercitarea lor nu poate produce schimbări sau o îmbunătățire a situației consumatorului;*
- *Amenzile legate de siguranța alimentară ar trebui să fie publice;*
- Publicarea petițiilor înregistrate la Autoritatea de Supraveghere Financiară ajută la îmbunătățirea serviciilor non-bancare în zona asigurărilor.

Secțiunea de întrebări și răspunsuri a vizat influența revoluției digitale asupra serviciilor și produselor livrate consumatorilor, cât și modul în care sunt ele integrate în cadrul furnizorilor.

Pentru mai multe detalii, vă invităm să accesați sinteza evenimentului disponibilă integral pe site-ul IER, [aici](#).

Tiberiu Nica
Compartimentul Proiecte

Salariul minim în România - între deziderate și restricții. O abordare socio-economică, dezbateri în cadrul proiectului *Rețea de corespondenți naționali: România*

În contextul proiectului *Rețea de corespondenți naționali: România*, Institutul European din România și partenerii săi au organizat o dezbateri pe o temă actuală de interes și de cercetare atât pentru Eurofound (organizația care finanțează proiectul în România), cât și pentru piața muncii din România: **situația salariului minim în România, în actualul context socio-economic**. Cu privire la evoluția salariului minim la nivelul statelor membre, menționăm raportul Eurofound - *Salariile minime legale în Uniunea Europeană în 2017*¹.

Din raportul Eurofound, aflăm că nivelul salariului minim diferă de la o țară la alta. De exemplu la 1 ianuarie 2017, nivelul cel mai scăzut al salariului minim era în Bulgaria, 235 euro, urmată de România, 322 euro. La polul opus, se afla Luxemburg unde salariul minim lunar era de 1 999 euro.

Dezbateri cu privire la stabilirea unui salariu minim legal la nivelul fiecărui stat membru este susținută și de declarația pe care președintele Comisiei Europene, Jean-Claude Juncker, a făcut-o în ianuarie 2017 când **pleda pentru existența salariului minim în fiecare țară a Uniunii Europene - „Există un nivel al demnității pe care trebuie să-l respectăm”**². Totodată, Președintele Juncker a încurajat, prin recente sale

¹ Raportul integral *Statutory minimum wages in the EU 2017* poate fi accesat pe pagina Eurofound la adresa <https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef1703en.pdf>.

² Mai multe informații despre declarația președintelui Juncker la <http://www.euractiv.com/section/social-europe-jobs/news/juncker-reiterates-support-for-minimum-salary-in-each-eu-nation/>.

declarații, companiile să adopte salariul minim pentru a descuraja „dumping-ul social”. Necesitatea stabilirii salariului minim decent este clar definită în *Pilonul european al drepturilor sociale*³, în care se propune asigurarea salariilor minime adecvate care să poată răspunde necesităților lucrătorului și ale familiei acestuia, ținând cont de condițiile economice și sociale existente la nivel național.

Pornind de la dezbaterile la nivel european, cercetătorii implicați în proiectul Eurofound și din alte institute de cercetare, partenerii sociali au fost invitați să-și expună punctul de vedere cu privire la tema întâlnirii. Intervențiile susținute au vizat mai multe aspecte ale impactului salariului minim asupra nivelului de trai al salariaților, asupra politicilor publice în general și asupra politicilor sociale, economice și fiscale în special.

Cu privire la concluziile dezbaterii, menționăm următoarele: în 13,5% din numărul gospodăriilor din România există un salariat cu salariu minim; creșterea salariului minim duce la reducerea inegalităților sociale; conform Cartei Sociale Europene salariul minim ar trebui să fie 60% din salariu mediu brut, în România, în primul semestru al anului 2016 salariu minim a fost de 41,3% din salariu mediu brut; există sectoare economice cum ar fi comerțul, industria prelucrătoare, construcțiile unde 15% dintre angajații primesc salariu minim; politicile fiscale ar trebuie să fie mai echitabile, se întrevede necesitatea introducerii impozitării progresive; criteriile cu privire la contractele colective de muncă din legea dialogului social trebuie să fie eliminate; reluarea discuțiilor cu privire la existența unui mecanism transparent de stabilire a salariului minim și necesitatea introducerii unor strategii regionale de recalificare pentru persoanele care rămân fără loc de muncă.

Nicoleta Voicu
Compartimentul Proiecte

³ *Pilonul european al drepturilor sociale în 20 de principii*, în *Capitolul II: Condiții de muncă echitabile* https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_ro#capitolul-ii-condiții-de-muncă-echitabile.

STUDII DE STRATEGIE ȘI POLITICI - SPOS 2016

Proiectul SPOS 2016 a venit în sprijinul factorilor de decizie din sfera integrării europene, al actorilor din mediul academic și al celor ce fac parte din societatea civilă prin publicarea a patru studii pe teme de actualitate națională și europeană. Lucrările au fost elaborate în așa fel încât să ofere răspunsuri pentru evenimentele conexe din anul 2016, dar și să analizeze fundamentele, respectiv potențialul impact al implementării unor recomandări de politici publice.

În acest sens, a fost pregătit un studiu referitor la diplomația energetică a Uniunii Europene și participarea României la uniunea energetică; o lucrare comparativă privind relația dintre migrația legală și piața muncii din România; o analiză referitoare la viitorul parteneriatului strategic dintre România și Statele Unite ale Americii în contextul TTIP; o cercetare economică pe subiectul aderării României la zona euro.

Versiunea electronică a studiilor poate fi accesată la adresa: www.ier.ro/publicatii.html.

STUDIUL NR. 1 „Diplomația energetică a Uniunii Europene și potențialul dezvoltării unor noi proiecte de infrastructură. Participarea României la Uniunea Energetică” aduce în prim-plan demersurile pe care le-a făcut Uniunea Europeană pentru a răspunde provocărilor de ordin geopolitic ce afectează sectorul energetic. Autorii analizează felul în care UE utilizează diplomația energetică pentru a transmite mesaje europene agregate, în raport cu partenerii externi, pentru a contribui la creșterea diversității surselor de energie și rutelor de aprovizionare, dar și la asigurarea securității energetice. După cum arată și echipa de cercetători, Uniunea Europeană se confruntă cu două provocări în sectorul energetic: de a răspunde în mod adecvat pericolului schimbărilor climatice și de a asigura securitatea aprovizionării pentru toți consumatorii europeni. Securitatea energetică este nucleul uniunii energetice, iar după 2014 este cel mai important factor determinant al unor noi proiecte de dezvoltare a infrastructurii din sectorul energetic, în UE.

Autori: Sorin Ioniță (coordonator), Ana Otilia Nuțu, Valentina Ivan

STUDIUL NR. 2 „Relația dintre fenomenul migrației legale și piața muncii din România. Evoluții relevante, impact potențial, recomandări de politici” s-a axat pe identificarea rolului migrației legale în echilibrarea balanței dintre cererea și oferta de forță de muncă din România. Din această perspectivă, studiul urmărește identificarea principalelor caracteristici ale pieței muncii din România și a provocărilor cu care se confruntă, precum și pe creionarea unor direcții de dezvoltare a unor politici publice menite să asigure o integrare a imigranților din țările terțe, care să răspundă nevoilor pieței muncii și cerințelor de dezvoltare a economiei românești.

Autori: Rodica Milena Zaharia (coordonator), Cornel Ban, Alexandra-Maria Popescu

STUDIUL NR. 3 „Viitorul parteneriatului strategic dintre România și Statele Unite ale Americii în contextul Acordului de liber schimb dintre UE și SUA (TTIP - Parteneriatul Transatlantic pentru Comerț și Investiții)” și-a propus analizarea relației dintre Parteneriatul Strategic pe care România îl are cu Statele Unite ale Americii și Parteneriatul Transatlantic pentru Comerț și Investiții (TTIP). Pentru a explora această relație, studiul a utilizat metoda analizei de scenarii, introducând în ecuație și o serie de variabile legate de mediul politic și economic internațional. Având în vedere diversele evoluții posibile ale variabilelor politice, studiul a propus trei scenarii și arată modul în care Parteneriatul Strategic România-SUA și TTIP se potențează reciproc și constituie două instrumente extrem de utile pentru urmărirea intereselor strategice ale României.

Autori: Cristian Niță (coordonator), Valentin Stoian, Alexandra Popescu

STUDIUL NR. 4 „România și aderarea la zona euro: întrebarea este ÎN CE CONDIȚII!” este structurat în patru părți. Prima parte sintetizează instrumentarul teoretic de analiză a uniunilor monetare. A doua parte este axată pe învățămintele privind zona euro (ZE), fiind analizate reforme inițiate în arhitectura instituțională a Uniunii Economice și Monetare, în mecanisme de bază și în guvernarea ZE; este examinat și sindromul dobânzilor ultra mici în lumea industrializată, care afectează politicile economice și starea economiilor. A treia parte se ocupă de riscuri versus beneficii ale aderării la zona euro pentru România; se face o analiză comparativă a stării economice; secvența temporală de adoptare a euro este analizată din mai multe perspective. Plecând de la lecțiile ZE, dar și de la experiența țărilor din Europa centrală și de răsărit care au intrat deja în ZE, se are în vedere o schiță de strategie de aderare a României la zona euro. Partea ultimă vine cu o serie de concluzii și recomandări care pot fi puse în relație cu strategia România Competitivă.

Autori: Daniel Dăianu (coordonator), Ella Kállai, Gabriela Mihailovici, Aura Socol

Redactor-șef: Oana Mocanu
Redactori: Bogdan Mureșan, Mihai Sebe, Eliza Vaș
Revizie RO: Mariana Bara
Traduceri RO-EN: Ionela Haralambie, Bogdan Mureșan, Tiberiu Nica, Eliza Vaș
Grafică & DTP: Monica Dumitrescu

* Textele publicate în acest Newsletter exprimă opinia autorilor și nu reprezintă poziția oficială a Institutului European din România.

ISSN 2065 - 457X

Pentru a primi viitoarele numere ale Newsletterului IER, vă puteți abona accesând următorul link: www.ier.ro.

Institutul European din România
 Bld. Regina Elisabeta nr. 7-9, RO - 030016, București, România
 Tel: (+4021) 314 26 96/ 133 / Fax: (+4021) 314 26 66
 Contact: newsletter@ier.ro
 Web: www.ier.ro